Окремі результати діяльності
Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим
липень 2019 - серпень 2020 р.

25 червня 2019 року указом Президента України №454/2019 Антон Кориневич був призначений Постійним Представником Президента України в Автономній Республіці Крим. Відповідно до Указу на Представництво покладено наступні завдання:

- сприяння додержанню прав і свобод людини і громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з тимчасово окупованої території і перебувають в інших регіонах України;
- здійснення моніторингу додержання прав і законних інтересів громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з тимчасово окупованої території і перебувають в інших регіонах України;
- вивчення соціально-економічних та політичних процесів на тимчасово окупованій території, підготовки відповідних аналітичних матеріалів та подання їх в установленому порядку на розгляд Президентові України;
- внесення в установленому порядку пропозицій щодо підготовки проектів законів, актів Президента України з питань захисту прав та законних інтересів громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з тимчасово окупованої території і перебувають в інших регіонах України;
- розроблення стратегічних програмних документів з питань деокупації та реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території, напрацювання пропозицій щодо концепції перехідного правосуддя тощо.

Серед основних результатів роботи Представництва за липень 2019 - серпень 2020 року варто відзначити, зокрема, наступні.

Взаємодія з Президентом України

07 серпня 2019 року Указом Президента України Володимира Зеленського створено Комісію з питань правової реформи. У складі Комісії утворено робочу групу з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, яку очолив Постійний Представник Президента України в АР Крим Антон Кориневич. У рамках робочої групи з залученням національних та іноземних експертів розроблено та направлено до Офісу Президента України проєкт Указу Президента України про затвердження Концепції державної політики захисту прав людини в умовах збройного конфлікту на території України та подолання його наслідків (Концепції перехідного

правосуддя). Затвердження Концепції перехідного правосуддя є важливим кроком для подолання наслідків збройного конфлікту, досягнення миру, гарантування неповторення конфлікту, розслідування найтяжчих злочинів, вчинених під час збройного конфлікту і гарантування захисту прав людини.

За ініціативи Представництва затверджено:

- Указ Президента України "Питання Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим" №758/2019 від 17.10.2019; посилання: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/758/2019#Text.
- Указ Президента України від 26.02.2020 №58/2020 «Про День спротиву окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь», з метою відзначення на загальнодержавному рівні пам'ятних подій супротиву кримчанами окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь. Указ набрав чинності 28 лютого 2020 р.; посилання: https://www.president.gov.ua/documents/582020-32537.
- Указ Президента України № 303/2020 "Питання визначення статусу окремих релігійних свят", в якому дано доручення Кабінету Міністрів України опрацювати питання щодо надання державного статусу окремим релігійним святам, зокрема таким: Рамазан-Байрам, Курбан-Байрам. Посилання: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303/2020#Text.

За участі Представництва забезпечено:

- відзначення Президентом України громадян України з ТОТ АР Крим та м. Севастополя: Митрополита Климента, Наримана Джелялова, Сервера Мустафаєва, Аліма Алієва й Аніфе Куртсеітову державними нагородами України;
- розробку та подання на розгляд Президенту України проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження адміністративної процедури державної реєстрації фактів народження та смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя»;
- розробку проєкту Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України», який передбачає визначення категорій осіб та встановлення гарантій соціального, правового захисту та іншої підтримки таких осіб та їх родин. Законопроєкт знаходиться на фінальній стадії опрацювання, зокрема враховуються зауваження та пропозиції заінтересованих державних органів. Після доопрацювання законопроєкт буде подано на розгляд Президента України;

- організацію та проведення зустрічі Президента України з лідерами кримськотатарського народу 9 серпня 2019 року, зустріч з членами Меджлісу кримськотатарського народу 18 травня 2020 року, а також участь Президента України у форумі “Age of Crimea”, що відбувся 26 лютого 2020 року;

- розробку та сприяння реалізації пропозицій щодо облаштування контрольних пунктів в’їзду - виїзду на адміністративній межі з ТОТ АР Крим.

13 лютого 2020 року Президент України Володимир Зеленський зустрівся з командою Представництва, на якій, зокрема, обговорили питання звільнення громадян України, яких утримують на ТОТ АР Крим та м. Севастополя та на території Російської Федерації; збереження та підтримку зв’язків з людьми, які проживають на окупованій території; систематичної стратегічної співпраці з Меджлісом кримськотатарського народу та законодавчого врегулювання статусу корінних народів України, зокрема і кримських татар, та захисту їх колективних прав тощо.

Співпраця з Верховною Радою України та Комітетами Верховної Ради України

Керівництво Представництва брало участь у заходах щодо національної стратегії у сфері прав людини, запровадження засад перехідного правосуддя, наявних проблем документування осіб та виплати пенсій особам, постраждалим внаслідок збройного конфлікту та окупації частини території України Російською Федерацією й інші, які організовував Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції ТОТ у Донецькій, Луганській областях та АР Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин та інші Комітети Верховної Ради України.

26 грудня 2019 року та 02 березня 2020 року відбулися зустрічі на тему: “Стратегія української делегації на весняній сесії ПАРЄ”. У рамках зустрічей обговорили наступні питання: пріоритети делегації України на 2020 рік; робота в органах ПАРЄ; специфіка взаємодії з делегаціями ключових країн-партнерів України; особливості протидії діяльності делегації Російської Федерації; тактика і стратегія комунікації делегації України.

05 лютого 2020 року Представництво Президента України в АР Крим спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань прав людини ініціювали розгляд Комітетом Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва проєкту постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів іноземних держав та парламентських асамблей міжнародних організацій щодо засудження триваючої

агресії Російської Федерації проти України, політичних репресій проти громадян України та звільнення політичних в'язнів - громадян України», що була прийнята 30 квітня 2020; https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/571-IX#Text.

05 лютого 2020 року керівництво Представництва взяло участь у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

07 лютого 2020 року у Комітеті Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності відбулася панельна дискусія «Актуальність повноти імплементації у Кримінальний кодекс України норм міжнародного кримінального і гуманітарного права щодо переслідування за міжнародні злочини», участь в якій взяли представники Представництва.

Представництвом було ініційовано та забезпечено проведення виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин щодо питань Криму та проблем кримчан. Виїзне засідання відбулося 11-12 лютого 2020 року в Херсонській області. Зокрема, вперше з 2014 року засідання Комітету відбулося безпосередньо на КПВВ "Чонгар". За результатами виїзного засідання, рішенням Комітету були схвалені Рекомендації виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин. Окрім цього, були прийняті рішення щодо створення на базі Комітету робочої групи щодо розробки змін до законодавства зі скасування Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» та розробки проекту закону про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території з дотриманням стандартів прав людини; створення міжвідоммої робочої групи на базі Комітету з метою налагодження взаємодії Комітету з центральними органами виконавчої влади, які формують та реалізують державну політику по реінтеграції ТОТ і ВПО, Представництвом і робочою групою з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Комісії з питань правової реформи при Президенті України для забезпечення розробки та впровадження єдиної державної політики реінтеграції тимчасово окупованих територій, захисту прав її мешканців та внутрішньо переміщених осіб. Участь в роботі засідання Комітету взяли, зокрема: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Денісова Л.Л.; Голова Херсонської обласної державної адміністрації Гусєв Ю.В.; Міністр у справах

ветеранів, тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб України Коляда О.В.; Митрополит Сімферопольський і Кримський Климент; прокурор Автономної Республіки Крим Поночовний І.М. тощо.

13 березня 2020 року в онлайн-режимі відбулася зустріч з консультантами Комітету Верховної Ради України з питань прав людини та представниками неурядових громадських організацій щодо роботи робочої групи з опрацювання питання скасування Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», на якій опрацьовувалися питання скасування статусу «нерезидента» для громадян України, що проживають на ТОТ АР Крим та м. Севастополя.

18 березня 2020 року було заплановано проведення парламентських слухань на тему: "Стратегія деокупації та реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь". У зв'язку із запровадженням карантинних обмежень з метою запобігання поширенню COVID - 19, парламентські слухання було перенесено на четверту сесію ВРУ (вересень 2020 - січень 2021 рр.).

5 червня 2020 року, в прокуратурі АР Крим та м. Севастополь відбулася робоча зустріч керівництва прокуратури АРК з головою Комітету Верховної Ради України з прав людини Дмитром Лубінцем, першим заступником Постійного Представника Президента України в АР Крим Дар'єю Свиридовою та радником голови Комітету Верховної Ради України з прав людини Іриною Сусловою. На зустрічі обговорювались шляхи законодавчого врегулювання проблемних питань функціонування правоохоронних органів України в контексті тимчасової окупації частини території України. Зокрема, на зустрічі йшлося про необхідність якнайшвидшого прийняття законопроєкту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гармонізації кримінального законодавства до положень міжнародного права».

03 липня 2020 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо особливостей вступу до закладів вищої освіти осіб з тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, Донецької та Луганської областей", розроблений за участі Представництва, яким спрощено вступ дітей, що мешкають на тимчасово окупованій територій, до закладів вищої освіти; посилання: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/744-IX#Text.

9 липня 2020 року відбулася зустріч за участі народних депутатів України Богдана Яременка та Лізи Ясько, експертного середовища, ЦОВВ і Представництва

щодо вдосконалення механізму застосування, скасування, реалізації та моніторингу спеціальних обмежувальних заходів (санкцій).

З метою підвищення рівня обізнаності державних службовців щодо позиції держави щодо тимчасової окупації та спроби анексії Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, Представництвом у співпраці з Комітетом ВРУ з питань прав людини та Мінреінтеграції було підготовлено та презентовано матеріал “Актуальні орієнтири державної політики щодо тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя”. У матеріалі, зокрема, міститься інформація щодо: термінології, яку необхідно використовувати по відношення до ТОТ АР Крим та м. Севастополя; основних нормативно-правових актів, якими визначається статус тимчасово окупованої території та громадян України, що мешкають на такій території; перехідного правосуддя, як інструменту переходу від збройного конфлікту до стану миру; правил та норм, встановлених міжнародним правом щодо окупованих територій. Посилання:
https://drive.google.com/file/d/1KODlXRk5K9AnhfXqi1yvvcHq2yneYTko/view

Станом на 01 вересня 2020 року Комітетом Верховної Ради України з питань з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин опрацьовується проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження адміністративної процедури державної реєстрації фактів народження та смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя», розроблений Представництвом у співпраці з Мінреінтеграції та правозахисними організаціями. Посилання: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/2869.

Представництвом було проведено аналіз стану виконання постанови Верховної Ради України “Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь: проблемні питання, шляхи, методи та способи", прийнятої за результатами проведення парламентських слухань на тему: "Стратегія реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь: проблемні питання, шляхи, методи та способи", що відбулися 15 червня 2016 року.

За ініціативи Представництва 18 березня 2020 року було заплановано проведення перших з 2016 року парламентських слухань на тему: "Стратегія деокупації та реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь". Представництвом були розроблені

пропозиції до проєкту рекомендацій парламентських слухань на тему: «Стратегія деокупації та реінтеграції в Україну тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя» (18 березня 2020 року). У зв'язку із запровадженням карантинних обмежень з метою запобігання поширенню COVID - 19, парламентські слухання було перенесено на четверту сесію ВРУ (вересень 2020 - січень 2021 рр.).

Міжвідомча співпраця та координація роботи щодо тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя

З метою ефективного виконання завдань, покладених на Представництво, одним із найважливіших питань є забезпечення постійної комунікації та ефективної співпраці з іншими органами державної влади України. Варто виокремити такі результати міжвідомчої взаємодії з визначеними органами державної влади України протягом липня 2019 - серпня 2020:

1) Кабінет Міністрів України:

- за участі Представництва розроблено та затверджено розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 р. № 985-р «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2020 р. № 979»; посилання: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985-2020-p#Text. Прийняття розпорядження було ініційоване Представництвом та сприяння Офісу Президента України. Зокрема. Розпорядженням дозволено окремим категоріям осіб в'їзд на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та виїзд з неї через контрольні пункти в'їзду-виїзду.

- участь у розробці проєкту районування Автономної Республіки Крим (у співпраці з Меджлісом кримськотатарського народу, народними депутатами України) в рамках реформи адміністративно-територіального устрою України;

- у співпраці з Офісом Президента України взято участь у розробці розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 р. № 985-р «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2020 р. № 979», яким забезпечено можливість дострокового завершення режиму самоізоляції осіб, що перетнули адміністративну межу з ТОТ АР Крим, у разі одержання негативного результату тестування на гостру респіраторну хворобу COVID-19 методом ПЛР, а також можливість перетину адмінмежі окремими категоріями осіб без обов'язку проходити самоізоляцію;

- спільно з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, Міністерством фінансів та Національним банком забезпечено внесення змін до постанови НБУ № 699, що скасувало дискримінаційну норму, якою

мешканці ТОТ АР Крим та м. Севастополь було визнано нерезидентами, що суттєво обмежувало доступ громадян України з цих регіонів до фінансових і банківських послуг на підконтрольній території; посилання: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_17032020_31;

- триває спільна робота щодо вдосконалення механізму застосування, реалізації та моніторингу спеціальних обмежувальних заходів (санкцій); підготовлено та надіслано пропозиції щодо змін до Закону України "Про санкції", з цією метою взято участь у міжвідомчій нараді з щодо застосування санкцій та забезпечення моніторингу їх ефективності.

2) Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

- за результатом проведених нарад і спільно з Міністерством закордонних справ погоджено позиції та ініційовано перед РНБО створення робочої групи з розробки Державної стратегії деокупації та реінтеграції ТОТ АР Крим та м. Севастополя;

- участь в засіданнях Міжвідомчої робочої групи з вирішення проблемних питань Донецької та Луганської областей, АР Крим та м. Севастополя, в тому числі тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб;

- ініційовано та розроблено проєкт порядку денного засідання Міжвідомчої робочої групи з вирішення проблемних питань Донецької та Луганської областей, АР Крим та м. Севастополя, в тому числі тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених з метою вирішення проблемних питань в контексті ТОТ АР Крим та м. Севастополь;

- за ініціативи Представництва розроблено та направлено Мінреінтеграції проєкт змін до розпорядження Кабінету Міністрів України «Про тимчасове припинення роботи контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та виїзду з неї, спрямоване на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 14.03.2020 №291-р, якими передбачено можливість виїзду громадян України з ТОТ АР Крим за наявності підстав гуманітарного характеру;

- підготовлено та направлено пропозиції по списку осіб щодо вдосконалення механізму застосування, скасування, реалізації та моніторингу спеціальних обмежувальних заходів (санкцій);

- спільна розробка проєктів Законів України «Про соціальний і правовий захист осіб, позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження

адміністративної процедури державної реєстрації фактів народження та смерті, які відбулися на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя»;

- участь у розробці Концепції реінтеграції дітей та молоді з тимчасово окупованих територій України;

- спільно з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій та Міністерством з питань цифрової трансформації триває робота щодо забезпечення доступу мешканців ТОТ АР Крим та м. Севастополя до адміністративних, нотаріальних, медичних та інших послуг. Зокрема, у контексті забезпечення онлайн доступу мешканців тимчасово окупованої території до окремих послуг.

- розроблено та надіслано Мінреінтеграції проєкт змін до Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї" від 4 червня 2015 р. № 367 щодо забезпечення діяльності органів Національної поліції України на адмінмежі з ТОТ АР Крим, а також унормування процедури пропуску громадян України за наявності гуманітарних обставин через КПВВ, роботу яких тимчасово зупинено.

3) Міністерство закордонних справ України:

- налагоджено співпрацю щодо ідентифікації осіб та застосування іноземними партнерами санкцій до порушників прав людини та представників окупаційної адміністрації на ТОТ АР Крим та м. Севастополя;

- актуалізація на політичних майданчиках питання створення міжнародної платформи з питань деокупації та реінтеграції ТОТ АР Крим та м. Севастополя

- ініціювання відновлення діяльності Платформи з координації міжнародних зусиль для звільнення незаконно утримуваних РФ з політичних мотивів громадян України при МЗС України;

- спільно з прокуратурою АР Крим та м. Севастополь та МЗС триває розробка законопроєкту щодо визначення відповідальності за невизнання окупації та спроби анексії АР Крим та м. Севастополя.

4) Міністерство юстиції України:

- участь та підготовка пропозицій до проєкту Указу Президента України «Про внесення змін до Указу Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015 «Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини» (зокрема щодо захисту прав дітей, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на ТОТ АР Крим та м. Севастополя);

- підготовка та направлення пропозиції щодо наповнення сайту Мін'юсту https://lawfare.gov.ua/ інформацією про роботу органів державної влади спільно з

неурядовими організаціями з Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду;

- співпраця щодо питання запровадження адміністративної процедури встановлення фактів народження та смерті на ТОТ АР Крим та м. Севастополь.

5) Рада національної безпеки та оборони України:

- співпраця щодо створення експертної групи з доопрацювання Державної стратегії деокупації та реінтеграції ТОТ АР Крим та м. Севастополя;

- підготовлено та направлено пропозиції по списку осіб щодо застосування спеціальних обмежувальних заходів (санкцій).

6) Прокуратура Автономної Республіки Крим та м. Севастополь:

- за зверненням та на основі аналітичних матеріалів, підготовлених Представництвом, прокуратурою АР Крим та м. Севастополь відкрито низку кримінальних проваджень щодо фізичних та юридичних осіб, причетних до злочинів, вчинених на ТОТ АР Крим та м. Севастополя та порушень прав людини, зокрема: за фактом знищення об'єктів природно-заповідного фонду; за фактом вчинення дій, спрямованих на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, що містяться в публікації кримського "блогера" Олександра Горного; за фактом невжиття державою-окупантом заходів для протидії розповсюдження COVID-19 серед кримчан тощо;

- забезпечено опрацювання та просування змін до законодавства з метою вирішення проблемних питань функціонування правоохоронних органів України в контексті тимчасової окупації частини території України;

- участь в аналізі питань, пов'язаних з процедурою in absentia (за відсутності підозрюваного/обвинуваченого) та в підготовці матеріалу «In absentia в умовах окупації: місія неможлива?» у співпраці з МФ "Відродження", представниками судової гілки влади, Офісу Генерального прокурора, правозахисними організаціями.

Підтримка зв'язків з громадянами України, які проживають на ТОТ АР Крим та м. Севастополя або переселилися з неї

У зв'язку з запровадженням карантинних обмежень з метою запобігання поширенню COVID-19 на території України, особливо актуальним та важливим питанням є сприяння громадянам України, що мешкають на ТОТ АРК та м. Севастополя, у перетині адміністративної межі з ТОТ АР Крим. У період з 16 березня до 01 вересня Представництвом було отримано 3702 звернення громадян. Щонайменше у 49 складних випадках було задіяно безпосереднє сприяння

Представництва та Державної прикордонної служби України у перетині адмінмежі з ТОТ АР Крим.

За ініціативи Представництва та сприяння Офісу Президента України внесено зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України № 979-р «Про тимчасове припинення роботи контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та виїзду з неї, спрямоване на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 08 серпня 2020 року.

Представництво приділяло особливу увагу супроводу вступників з ТОТ АРК та м. Севастополя до українських закладів вищої освіти в період вступної кампанії 2020 року.

З метою забезпечення доступу мешканців тимчасово окупованої території до адміністративних, нотаріальних, медичних та інших послуг, Представництво Президента України в АР Крим спільно з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованої території України ініціювали міжвідомчу взаємодію в рамках робочих груп щодо доступу мешканців тимчасово окупованих територій до онлайн послуг. Представництвом Президента України в Автономній Республіці Крим спільно з Кабінетом Міністрів України та правозахисними організаціями розроблено чат-бот для жителів тимчасово окупованого півострова. За допомогою чат-боту можна отримати повну інформацію щодо умов перетину КПВВ з ТОТ АР Крим, отримання мешканцями ТОТ АР Крим та м. Севастополя доступу до адміністративних, освітніх та інших послуг. Адреса чат-боту: @CrimeaIsUaBot.

Значним досягненням та показником ефективної співпраці Представництва, Мінреінтеграції, Міністерства фінансів України та Національного банку України є внесення змін до постанови НБУ № 699, що з листопада 2014 для цілей валютного законодавства визнавала усіх мешканців АР Крим та м. Севастополя нерезидентами, що суттєво обмежувало доступ громадян України з цих регіонів до фінансових і банківських послуг на підконтрольній території. Представництво спільно з Державною прикордонною службою України, Херсонською державної обласною адміністрацією, Мінреінтеграції та іншими органами державної влади робить все можливе для забезпечення стабільного функціонування реконструйованих контрольних пунктів в'їзду-виїзду на адмінмежі з ТОТ АР Крим з метою забезпечення комфортного та швидкого її перетину громадянами України.

Окремим напрямом роботи є захист прав кримськотатарського народу. Представництво знаходиться на постійному контакті з Меджлісом кримськотатарського народу, адвокатами політв'язнів та їх родинами, інформує про переслідування за національною та релігійною ознакою світову спільноту. 09

січня 2020 року за ініціативи Представництва відбулася зустріч з членами Меджлісу, делегатами Курултаю кримськотатарського народу та представниками громадських організацій. На зустрічі обговорили підсумки роботи Представництва у 2019 році, пріоритетні напрямки роботи у 2020 році, питання стратегічної комунікації та співпраці Представництва з Меджлісом кримськотатарського народу. Зокрема, під час зустрічі домовилися про спільну роботу над питаннями законодавчого визначення статусу корінних народів України, захисту та відновленню прав кримськотатарського народу та його права на самовизначення в межах України.

До 18 травня 2020 року – День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу – провели ряд заходів, зокрема, за участю Президента, взяли участь в підготовці відеоуроку по депортації кримських татар в рамках «Всеукраїнської школи онлайн».

Пріоритетні напрями державної політики у сфері деокупації та реінтеграції Кримського півострова, питання забезпечення додержання конституційних прав і свобод громадян України, які проживають на ТОТ та які переселилися з неї, висвітлюються Представництвом на офіційному сайті та в соціальних мережах «Фейсбук», «Твіттер» та телеграм-каналі Представництва.

Загальна відвідуваність сайту Представництва (http://www.ppu.gov.ua/) має постійний позитивний приріст та станом на 01.09.2020 склала більше 1 млн переглядів.

На сторінку Представництва у «Фейсбук» підписано 2923 особи, у т. ч. у серпні – 535 осіб, вподобали – 2312 осіб. За віковим складом аудиторія на 60% складається з осіб віком від 25 до 54 років. Телеграм-канал Представництва станом на 01.09.2020 має 300 учасників. Профіль Представництва у твіттері має 59 читачів.

На сторінці в соціальній мережі «Інстаграм» (https://www.instagram.com/ppugovua/) Представництво має 50 читачів.

Аналітична робота Представництва Президента України в АР Крим

Моніторинг порушення прав громадян України, соціально-економічних, політичних та інших процесів на ТОТ АР Крим та м. Севастополя та наступне інформування органів державної влади України, суспільство, міжнародних партнерів і міжнародних організації щодо ситуації в тимчасово окупованому Криму є одним із головних пріоритетів Представництва.

З цією метою було підвищено спроможність Представництва забезпечувати збір та аналіз інформації щодо ситуації на ТОТ АР Крим та м. Севастополя. Створено Базу даних аналітичних та інформаційних довідок Представництва, яка

включає близько 60 аналітичних та інформаційних матеріалів на такі теми: мілітаризація ТОТ АР Крим та м. Севастополя; персонального складу російської окупаційної адміністрації на ТОТ АР Крим та м. Севастополя; вдосконалення механізму застосування, скасування, реалізації та моніторингу спеціальних обмежувальних заходів (санкцій); водних ресурсів на ТОТ АР Крим та м. Севастополя, якою підтверджено наявність достатніх обсягів водних ресурсів для забезпечення потреб населення та неприпустимість відновлення водопостачання до деокупації); порушення прав людини на ТОТ АРК та м. Севастополя; економічних процесів на ТОТ АРК та м. Севастополя тощо. Аналітичні та інформаційні матеріали, підготовлені Представництвом, постійно використовуються для прийняття рішень органами державної влади України та міжнародними організаціями.

На основі аналітичних матеріалів Представництва, державними службовцями Представництва було підготовлено низку публікацій, зокрема:

https://www.pravda.com.ua/columns/2020/06/23/7256863/;

https://ukurier.gov.ua/uk/articles/damokliv-mech-sho-zagrozhuye-prirodnim-skarbam/

https://www.blackseanews.net/read/165812.

На основі аналітичних матеріалів, підготовлених Представництвом, прокуратурою АР Крим та м. Севастополь розпочато низку кримінальних проваджень, зокрема: за фактом знищення об'єктів природно-заповідного фонду; за фактом вчинення дій, спрямованих на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, що містяться в публікації кримського "блогера" Олександра Горного; за фактом невжиття державою-окупантом заходів для протидії розповсюдження COVID-19 серед кримчан тощо.

З метою підвищення рівня обізнаності державних службовців щодо позиції держави щодо тимчасової окупації та спроби анексії Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, Представництвом у співпраці з Комітетом ВРУ з питань прав людини та Мінреінтеграції було підготовлено та презентовано матеріал "Актуальні орієнтири державної політики щодо тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та м. Севастополя". У матеріалі, зокрема, міститься інформація щодо: термінології, яку необхідно використовувати по відношення до ТОТ АР Крим та м. Севастополя; основних нормативно-правових актів, якими визначається статус тимчасово окупованої території та громадян України, що мешкають на такій території; перехідного правосуддя, як інструменту переходу від збройного

конфлікту до стану миру; правил та норм, встановлених міжнародним правом щодо окупованих територій.

Представництво у співпраці з Центром прав людини “Zmina” та Кримською правозахисною групою підготували і презентували Q&A-посібник для медіа “Крим у контексті окупації”. Матеріал, зокрема, містить відповіді на найпоширеніші питання щодо ТОТ АР Крим та м. Севастополя. Метою є підвищення рівня обізнаності журналістів в тематиці ТОТ АРК та м. Севастополя та ширшого представлення зазначеної теми в українському медіа-просторі.

Організація та участь у заходах з метою просування державної політики щодо деокупації та реінтеграції ТОТ АР Крим та м. Севастополя

26 лютого 2020 року в Києві відбувся **форум «Age of Crimea» (Час Криму)**, організований спільно Міністерством культури та інформаційної політики України та Представництвом. Форум став одним із наймасштабніших заходів, присвячених ТОТ АР Крим та м. Севастополя з 2014 року. Зокрема, вперше участь у форумі взяв Президент України Володимир Зеленський. Також участь у форумі взяли представники центральних органів виконавчої влади, керівництва Верховної Ради України, дипломатичних представництв іноземних держав в Україні та громадських організацій. Під час форуму обговорили питання мілітаризації Криму та Азово-Чорноморського регіону; переслідування українських та кримськотатарських активістів; створення міжнародного майданчику для деокупації Криму тощо.

Стійка підтримка України міжнародними партнерами є важливим елементом процесу деокупації та реінтеграції ТОТ АРК та м. Севастополя. З цією метою Представництво постійно актуалізує питання тимчасової окупації Криму на міжнародних форумах, конференціях і зустрічах, а також інформує міжнародні організації та міжнародних партнерів України щодо ситуації на ТОТ АРК та м. Севастополя.

Керівництво Представництва Президента України в АР Крим брало участь у наступних заходах:

- 23-26 вересня 2019 року, щорічна нарада Організації з безпеки та співробітництва в Європі з тематичним виступом «Боротьба з расизмом, ксенофобією та дискримінацією та проявами нетерпимості й дискримінації стосовно християн, мусульман та представників інших релігій» у м. Варшаві (Республіка Польща);

- українська делегація на чолі з Постійним Представником у м. Брюссель провела 7-й раунд консультацій Україна-ЄС з питань правових наслідків тимчасової окупації АР Крим і м. Севастополь;

- 6 березня 2020 року, м. Нью-Йорк (США), засідання Ради Безпеки ООН за формулою Арріа щодо ситуації на ТОТ АР Крим та м. Севастополя;

- 10 березня, робоча зустріч з головою Представництва Європейського Союзу в Україні Матті Маасікасом;

- 11-14 березня, робочий візит у Німеччині, де відбулися зустрічі з представниками МЗС Німеччини, Бундестагу тощо;

- 21-24 січня 2020 року, паралельні заходи Всесвітнього економічного форуму, організованих БО «Фонд Віктора Пінчука – Соціальна Ініціатива», у м. Давос (Швейцарська Конфедерація);

- 27 січня - 01 лютого 2020 року, слухання Гельсінської Комісії Конгресу США, Вашингтон, округ Колумбія, Сполучені Штати Америки;

- 10 березня 2020 р., круглий стіл «Сумнівні перспективи окупованого Криму: процвітання чи занепад», організований Посольством України в Естонії разом з Міжнародним Центром оборони та безпеки, м. Таллінн (Естонія);

- щорічному Всесвітньому форумі за демократію (World Forum for Democracy) з висвітленням ситуації зі свободою слова та медіа на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополь у м. Страсбург, Французька Республіка (2019 рік);

- 26 серпня 2020 року спільно з Православною Церквою України була організована зустріч іноземних дипломатів і керівників органів державної влади України з Митрополитом Епіфанієм і Митрополитом Климентом щодо стану релігійної свободи на тимчасово окупованій території Криму.

Невід'ємною частиною роботи є організація та проведення зустрічей керівництва Представництва з представниками дипломатичних представництв іноземних держав в Україні. Протягом липня-серпня 2020 року було проведено близько 11 зустрічей з представниками дипломатичних представництв іноземних держав в Україні, зокрема: виконуючим обов'язки заступника глави місії США в Україні Джозефом Пеннінгтоном; заступником Голови місії Посольства Німеччини паном Бертрамом фон Мольтке; Надзвичайним і Повноважним Послом Турецької Республіки в Україні паном Ягмуром Гульдере тощо. Під час зустрічей обговорювалися питання порушень прав людини, мілітаризації Криму та Чорноморського регіону, заміщення населення, мілітаризація освіти, незаконного призову до російської армії, знищення навколишнього середовища, утисків Кримської Єпархії Православної церкви України, порушення прав

кримськотатарського народу, збереження та розширення санкцій проти Російської Федерації тощо.

З метою просування концепції перехідного правосуддя, у квітні-травні 2020 року Представництвом у партнерстві з Українською Гельсінською спілкою з прав людини проведено серію вебінарів на тему перехідного правосуддя. Окрім цього, було проведено низку заходів, присвячених тематиці перехідного правосуддя, зокрема: 9-10 липня 2020 р., онлайн-круглий стіл: "Перехідне правосуддя в Україні: як це може виглядати?"; 7 серпня 2020 р., дискусія щодо моделі перехідного правосуддя для ТОТ України у рамках Освітнього фесту з прав людини у Освітньому домі прав людини, м. Чернігів; 24 червня 2020 р., тематична експертна зустріч на тему міжнародного досвіду і українського сценарію в питаннях впровадження перехідного правосуддя.

Інституційний розвиток Представництва

З моменту вступу на посаду Постійного Представника, однією зі стратегічних цілей залишається підвищення спроможності Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим щодо формування та реалізації державної політики щодо деокупації та реінтеграції АР Крим та м. Севастополь, сприяння дотриманню прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території або переселилися з неї. Зокрема з цією метою Президентом України був підписаний Указ “Питання Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим” №758/2019 від 17.10.2019, яким забезпечено відповідність завдань Представництва викликам, пов’язаним з тимчасовою окупацією АР Крим та м. Севастополя. Зокрема, указом було визнано за доцільне тимчасове розміщення Представництва в двох містах: Києві та Херсоні.

На фінальній стадії розробки знаходиться Стратегічний план розвитку Представництва Президента України в АР Крим на 2021-2023 рр., що є важливим елементом для забезпечення сталого інституційного розвитку Представництва.

28 серпня 2020 року Постійним Представником затверджена Стратегія щодо заходів міжнародного характеру Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим на 2020-2023 роки. Метою стратегії є: визначення пріоритетних напрямів та очікуваних результатів від комплексу заходів міжнародного характеру Представництва; бачення системи координації діяльності Представництва з іншими органами державної влади; ключових партнерів Представництва як всередині країни, так і на міжнародному рівні.

Забезпечено проведення системного навчання з метою підвищення кваліфікації державних службовців Представництва щодо міжнародного гуманітарного права, санкційного регулювання, засад перехідного правосуддя.

Забезпечено системне залучення аналітичних центрів та окремих експертів до співпраці з Представництвом щодо стратегічних питань захисту прав людини та державного суверенітету України.

Публікації Офісу Президента України за результатом звіту Постійного Представника Президента України в АР Крим за рік діяльності:

https://www.president.gov.ua/news/anton-korinevich-zaprovadzhennya-pidhodiv-perehidnogo-pravos-61841;

https://www.president.gov.ua/news/predstavnictvo-prezidenta-v-ar-krim-napracovuye-strategiyu-z-61833.

Повний звіт про результати діяльності Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим за 2019 рік: http://www.ppu.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/Zvit-pro-rezultaty-diyalnosti-Predstavnytstva-Prezydenta-Ukrayiny-v-Avtonomnij-Respublitsi-Krym-za-2019-rik.docx.